בנקאות

גליון 18 אפריל 1998

בגליון זה

בנקאות

מערכת:
פתחיה בר־שביט, תמי גיא, יעקב הלוי, ניבה לניר, שלמה רוטמן, גד שפרון, אילנה ארבל

עיצוב והפקה:
מישל אופטובסקי ושות'

מו"ל:
איגוד הבנקים בישראל
רח' לבונטין 12, תל אביב 65112
ת.ד. 2258, תל אביב
טל. 03-5609019
פקס. 03-5660317

שנת 1997 היתה טובה לבנקאות

הרווח הנקי של חמש הקבוצות הבנקאיות הגדולות - 2,466 מיליון ש"ח, עלייה ריאלית ב־% 21.4 ▪ התשואה להון - % 10 לעומת % 8.7 ▪ ירידה בהפרשה לחובות מסופקים

ניתוח המאזנים ודו"חות רווח והפסד של חמש הקבוצות הבנקאיות הגדולות, שנעשה באיגוד הבנקים, מראה כי שנת 1997 היתה טובה למערכת הבנקאות, אבל התבוננות בתוצאות מראה כי הירידה־שחיקה במרווחים נמשכת, כאשר הגידול באשראי "מחפה" עליה.

נתון "מעניין" נוסף, בעיקר בשל מצב המשק וסימני השאלה לגבי העתיד, הוא הירידה בהפרשה לחובות מסופקים. ההפרשות השנה הסתכמו ב־2,174 מיליון ש"ח, לעומת 2,446 בשנה שלפניה, ירידה של כ־% 11.

הנתונים והניתוחים, בהרחבה, ראה עמודים 2–3.

מחיר הדיסאינפלציה

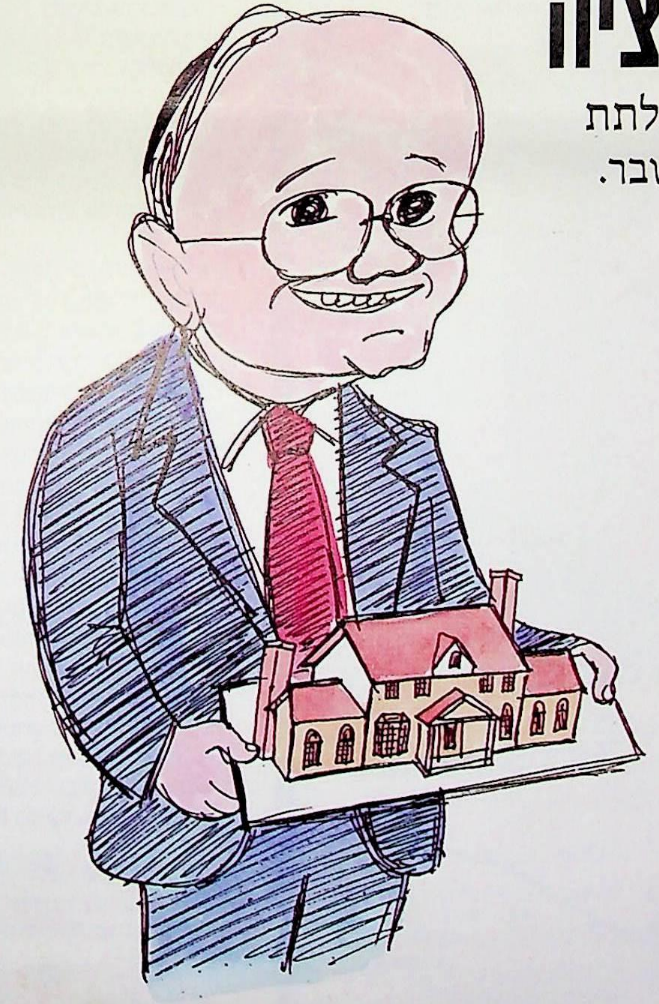
מדיניות הדיסאינפלציה נוהלה בלי לתת את הדעת על מחירה הריאלי המצטבר. מילארדי דולרים

פרדי וידר

אין ספק, בתחום האינפלציה נפל דבר במשק הישראלי. עוד לפני חודשים אחדים ההערכה היתה שהאינפלציה הבסיסית תגיע השנה לכ־10 אחוזים, ואילו עתה, רוב הכלכלנים מאוחדים בדעה ששיעורה השנתי ירד לכ־5 אחוזים. התפתחות זו, כשלעצמה, אינה דבר של מה בכך. כולנו חונכנו לראות באינפלציה תופעה שלילית שראוי להדבירה, ועתה, בראשונה אחרי שנות דור, הסיכוי להורדת האינפלציה לשיעור דומה לזה הקיים במשקים שהם שותפי הסחר של ישראל, נראה ממשי ובר השגה.

התפתחות זו לא קרתה מעצמה. ואף כי תמיד פועלים על כל משק קטן ופתוח גם כוחות חיצוניים לו (ובמקרה שלנו ניתן לדבר על ההשפעה הממתנת של הצמצום בהיקף העלייה), בהחלט יהיה נכון לטעון, שמעיקרה, התמתנות האינפלציה היתה תוצאה של המדיניות שננקטה על ידי רשויות השלטון במשק. הדברים אמורים לגבי המדיניות הפיסקלית והמדיניות המוניטרית. ריסון הגירעון התקציבי, מחד גיסא, ומדיניות של ריבית מקומית גבוהה, מאידך גיסא, עשו את שלהן. ועתה, קברניטיו הפוליטיים של המשק חוככים ידיהם בהנאה: הושגה ירידת מדרגה בשיעור האינפלציה.

המשך בעמוד 2

מעתה יוכל כל פועל לקנות בית בחו"ל. (איור: עמוס בידרמן)

איור: נעם נדב

קונים ומוכרים בעולם וירטואלי

נאורה שם־שאול

בשנתיים האחרונות חלה עלייה משמעותית בשימוש באינטרנט לפעולות עסקיות ומגמה זאת הולכת ומתפשטת במהירות. על־פי נתונים שפרסמה חברת המחקר העסקי "פורסטר ריסרץ'", הערך של כלל המוצרים והשירותים שנסחרו בין עסקים באינטרנט וברשת הכלל עולמית השנה היה בסכום של 8 מיליארד דולר. על־פי הערכת החברה, היקף העסקות שייעשו באינטרנט יגיע ל־327 מיליארד דולר ב־2002 בארה"ב בלבד.

פתרון בעיות הבטיחות באינטרנט מביא לעלייה מהירה בשימוש העסקי שעושות בו חברות מסחריות. על־פי ההערכות, היקף העסקאות באינטרנט יגיע לסכום של 327 מיליארד דולר בשנת 2002. בחודש שעבר הודיעה גם ויזה "כ.א.ל" הישראלית שהיא עומדת להצטרף לחברות הפועלות באמצעות האינטרנט

החיזוי הזה מתבסס על ההנחה שיותר ויותר חברות יעברו לסחור באינטרנט עקב פיתוח אמצעי מיגון חדשים שמאפשרים למנוע הונאות וזיופים באינטרנט – מה שהיווה עד כה את המחסום העיקרי להתפתחות המסחר בו.

התפתחות המסחר האלקטרוני באמצעות האינטרנט תחייב את החברות לשינויים מרחיקי לכת בצורת עבודתן והסתגלות לשיטות מסחר חדשות ומתוחכמות. לדברי אחד המומחים בתחום, השינוי העיקרי שיידרש מן החברות הוא ביחסיהן עם הלקוחות. לדברי אותו מומחה, שיעור ההשקעה בטיפוח קשרים עם הלקוחות ביחס לשיעור ההשקעה במערכות ניהול משרד ישתנה לחלוטין. כך, למשל, בחברה שהוא מנהל צופים כי ההשקעות הקשורות בטיפוח הקשרים עם הלקוחות יגדלו פי ארבעה עד שנת 2000, בעוד שההשקעות במערכות ניהול משרד, כגון מערכות פיננסיות, יירדו ביותר מחצי באותה תקופה.

ויזה מצטרפת

חברות האשראי בעולם, שהיססו עד כה לפעול במסגרת האינטרנט, נכנסות עכשיו במרץ לתחום. בארץ הכריזה ויזה בחודש שעבר על חתימת הסכם להתקנת מערכות בטיחות אלקטרוניות, שיאפשרו בעתיד ביצוע עסקאות באינטרנט באמצעות כרטיס אשראי.

לדברי צבי משי, מנכ"ל "ויזה כ.א.ל.", יישום תקני האבטחה ברשת על־ידי "כ.א.ל.", "CMS – מערכות מיחשוב ומדידה" (נציגת HP בישראל), "כספיט" (נציגת VERIFONE בישראל), ו"מיקרוסופט" בישראל – יאפשרו מסחר רב עולמי בטוח באינטרנט הן ללקוחות ישראלים והן לבתי עסק ישראליים המבקשים לשווק בארץ ובחו"ל. לדברי משי, השימוש באינטרנט לצרכי עסקים הוא יעיל וזול יותר מן השיטות הנהוגות עד היום. להערכתו, בעקבות יישום התקן בארץ על־ידי "כ.א.ל.", יגיע היקף הרכישות המאובטחות באינטרנט בישראל ומישראל עד שנת 2000 ל־3 מיליארד שקל.

חברת "כ.א.ל." תבדוק את השיטה החדש מאמצע השנה הנוכחית באמצעות יישומה על קבוצה נבחרת של לקוחות ובתי עסק. במסגרת זאת ייבחנו שיטות התשלומים הייחודיות לישראל, כמו "ויזה קרדיט" ו"ויזה +30", גם באינטרנט. הבדיקה תימשך כמה חודשים ולקראת תום השנה ייפתח האינטרנט למסחר מאובטח לכל בתי העסק, הספקים והלקוחות הישראלים המשתמשים בכרטיס "ויזה".

מוותרים על העולם האמיתי

עד כה המסחר באינטרנט הצטמצם בעיקר לספרים, תקליטים ותוכנות. ואולם, באחרונה הצטרפו למסחר ברשת מגזרים חדשים ומגוונים. כך, לדוגמה, ניכרת עלייה מרשימה בסחר במכוניות באמצעות הרשת.

בעוד שבשנה שעברה שימשה הרשת בעיקר כמקור אינפורמציה על מכוניות משומשות המוצעות למכירה, השנה ישנה עלייה ניכרת ברכישת מכוניות חדשות ישירות מן החברות באמצעות האינטרנט. נתונים אלה התפרסמו בכנס בין לאומי של מפיצים וסוכנים של מכוניות, שם נידונה שאלת ההיערכות לצורת המסחר החדשה.

בכנס פורסמו נתוני סקר שבו הביעו עשרה אחוזים מן הנשאלים נכונות לקנות מכונית באינטרנט ללא בדיקה נוספת, לעומת ארבעה אחוזים בשנה שעברה. כמחצית מן הנשאלים אמרו שיעדיפו לעשות את הקנייה באמצעות האינטרנט, אך רק לאחר נסיעת מבחן. הסקר גם פילח את הנשאלים על־פי גילם ומצא כי כ־25 אחוז מאלה שהצהירו כי הם מעוניינים לקנות באמצעות האינטרנט הם מעל לגיל 50, 38 אחוז – בגילאים 35 עד 49 ו־37 אחוז – בגילאים 34–18.

בשוק מכירות התוכנה המהפכה התחוללה כבר לפני כמה שנים וכיום מירב מוצרי התוכנה נמכרים באינטרנט. בחודש שעבר הודיע אחד מענקי רשתות מפיצי התוכנה בארה"ב, Egghead Inc, שהיא בעלת 80 סניפים ברחבי אמריקה הצפונית, כי היא סוגרת את כל הסניפים בעולם האמיתי ומוכרת את מוצריה רק בקניון הווירטואלי שהשיקה בדצמבר שנה שעברה.